Ч. 199 (14.448). Львів, субота 5. вересня 1936. Pocztowa opłata oplacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

XII. Европейський Конґрес Національностей.

В днях 16. і 17. вересня ц. р. відбудеться в Женеві Конґрес европейських національностей. Як першу точку програми поставили відсвяткування памяти померлого на весну генерального секретаря Конґресу д-ра Евальда Амменде. Незвичайно важке положення більшости національних меншин Европи і зростаюче міжнародне напруження приневолюють знову розглянути та провірити цього року національні проблеми в цілій їхній далекосяглости. У звязку з дискусією про реорганізацію Ліги Націй ясно, що Конґрес займе до цієї справи таке становище, яке відповідало би побажанням національностей Европи, не тільки задля їхніх інтересів і життевої забезпеки, але теж у зрозумінні відповідальности за зміни незвичайно загрозливих подій в Европі.

Дорога до Мадриду вільна.

ЛЯ КОРУНА. ПАТ. До бою під Талявера деля Рен привязують велике значіння. Комунікати генерала Франко подають, що національні війська заняли це місто в цілости так, що *дорога до Мадриду є вовсім вільна*. Походові національної армії могли би перешкодити тільки літаки червоних. Втрати червоних переступають 400 людей.

СЕВІЛЛЯ. ПАТ. Ґен. Кієпо де Ляно заявив, що перемога в Талявера деля Рен має величезне значіння. Червоні відступили з міста та залишили 10 гармат і багато скорострілів та крісів. Під цю пору повстанці віддалені 100 км. від Мадриду. Совіти перед голодом.

—o—

Совіти перед голодом.

НАВІТЬ СОВХОЗИ САБОТУЮТЬ ЖНИВА.

(РО) Московська „Правда" далі бідькає над катастрофальною ситуацією у колхозах і совхозах Західнього Сибіру. Висліди жнив зменшуються з кожним днем. Досі зжали ледви 30 прц. простору. Саботажі комбайнів зростають. Колхозники не виконують декрету Ц. К. ВКП і Ради народніх комісарів про доставу зерна з першої молотьби. В Західньому Сибірі зіжали до 25. серпня 1,647.000 гектарів збіжа, а змолотили всього 361 тисяч гектарів, значить 22%, а плян достави виконали всього в... 2 %. „Правда" зазначує, що на дорогу саботажів пішли навіть *державні установи — совхози*. Великий совхоз ім. „12-ліття жовтня" мав 11 тис. сотнарів змолоченого збіжа і не доставив до державних маґазинів *ні одного кільограма!*

Цьогорічні „недомагання" пригадують зовсім осінь 1934. р., коли висилали проти неслухняних карні експедиції.

Рівночасно пише „Правда" про занедбані засіви озимини. До 25. ц. м. виконали плян у 29 %, притім центральні й полудневі райони СССР навіть не зачали ще засівів.

ОЩАДНОСТИ НА ЕЛЕКТРИЦІ, ГАЗІ Й ПАЛИВІ.

(РО) Недавно проголосив був комісар тяжкого промислу приписи про ощадність електричної енерґії, а тепер знову приказав щадити на зужиттю металів. З ощадности мусять навіть реконструвати старі машини. У Москві відчувають недостачу світляного ґазу. Не тільки приватні мешкання, але й державні заведення, що зуживають ґаз, мусіли втроє зменшити свою працю. В зимі загрожуватиме теж недостача палива. Вже минулої зими мешканці жили, як за часів громадянської війни.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

(РО) Совітська влада не заперечує сама всіх інформацій, що їх подають заграничні кореспонденти про голод і заворушення, тільки вживає іншого „випробованого" способу. А саме „Правда" й інші часописи містять листи робітників і колхозників, які заперечують усі „апровізаційні недостачі". Відомо, що вже в 1933. р. уживали офіційного вислову „апровізаційні трудноці", на означення голоду.

Непорозуміння серед провідників французького „Людового Фронту".

ПАРИЖ. ПАТ. З приводу московського процесу витворилося непорозуміння між провідниками комуністів і соціялістів. Відбилося воно на сторінках преси.

„Попюлер" містить пересторогу під адресою комуністів, тому, що вони передрукували зневажливу для соціялістів статтю. Також виступ комун. посла Жіттона обревав соціялістів. „Попюлер" пише, що такі виступи можуть потягнути за собою поважні наслідки.

Червоні втікли з Іруну.

ГЕНДАЙ, 4. 9. ПАТ. Кореспондент Райтера інформує, що **повстанці заняли 4-го ц. м. рано Ірун.** Евакуація міста зачалася у хвилині, коли війська ген. Моля наступили скриті ранішньою мрякою на Ірун. **Червоні підпалили будівлі.** Жінки й діти втекли на французьку територію. **Червоні війська розбиті. В місті залишились руїни.**

ЯК ДОБУЛИ ІРУН?

ГЕНДАЙ, 4. 9. ПАТ. Авас подає, що націон. війська підійшли під охороною поїздів і панцирних авт до перших домів у середмісті. Жмінка червоних бориться до загину, одначе правдивого опору нема. Повстанці наступали з гори і червоні не могли рішуче спинити їхнього наступу. Бегобія ціла в руках повстанців. До Гендаю надходили цілу ніч мешканці Ірунy, а рано надійшли й червоні оборонці Ірунy. Границю перейшло кілька тисяч людей.

Перемога націоналістів повна. Червоні рятували, що могли, а чого не вдалося забрати зі собою, нищили. Бої за Ірун слід уважати скінченими. Тепер зачнуться бої за Сан Себастіян.

Сан Себастіян загрожений.

ГЕНДАЙ, 4. 9. ПАТ. Повстанці почали стріляти за втікачами з Ірунy, які намагалися перейти французьку границю. **По перемозі в Іруні націоналісти зачали наступ на Сан Себастіян.** Положення цього міста є тепер безвихідне. Червоні не мають муніції.

Настасів.

Львів, 4. вересня 1936.

Після Нагуєвич, Бродів, Верчан, Маківки, Підлисся, Варяжу — Настасів. Не перше місце кривавих бешкетів на тлі большевицького наступу на українське село і — на превеликий жаль — мабуть не останнє. Цим разом маємо до діла з організованим погромом, в якому кількадесять озброєних парубків озантеличених ворожою аґітацією, вбиває і побиває свідомих громадян-односельчан і руйнує їх приватний дорібок та домівку читальні „Просвіти". Мабуть перша цього роду подія в історії Галичини, — подія надзвичайно сумна: коли світ стоїть перед маревом нової пожежі, коли питання консолідації всеукраїнського фронту це просто річ національної екзистенції, коли на всіх чотирьох поділених частинах української етнічної території український політичний та культурно-освітній стан корчиться, треба всі сили напружити до боротьби за основні права нації, — гине брат з рук брата і єдиний вислід тих нападів і смертельних бійок такий, що більшає скількість могил і калік, більшає скількість вязнів та зростає настрій пімсти в одних і других — посеред того самого народу проти членів того самого народу. Трагічне видовище, яке найбільшою радістю пройняти може всіх смертельних ворогів української нації'...

До міркувань на тему потреби солідної підготови всіх прилюдних національних імпрез, за які відповідалиб впорядчики, ангажовані передовсім споміж зорганізованої у тіловиховних установах молоді, — доходять тепер хіба міркування про потребу якої постійної самооборонної сторожі у кожному селі. Але це питання розмірно дрібне: його вирішить просто інстинкт безпосереднього самозбереження, який не допустить, щоб у великому українському селі міг безкарно гуляти більший чи менший гурт морально розперезаних одиниць, вбивати й ранити людей та нищити майно. Далеко глибшою проблемою є боротьба взагалі з явищем того сучасного москвофільства, яке проявляється у совіто- та комунофільстві низів. Про те, що комуністичній ідеї може успішно і доцільно протиставитись тільки національна ідея, — про це вже була мова нераз і це безспірна аксіома. Так само безспірною правдою є те, що в першу чергу радикалізацію відносин викликує і до неї причиняється сучасна українська дійсність у Польщі, одноково соціяльна як національна: шалена павперизація села і міста, голод землі, безробіття, безліч драчок, вічно істнуючі господарські „ножиці" та поруч із цим стан невдоволення і огірчення з приводу цілої низки болячок, з яких деякі належать просто до найпримітивніших вимог культурницького чи суспільного характеру, як напр. справа народнього шкільництва, справа університету, справа прав рідної мови, чи чисельно справедлива участь у самоуправі, справедливий поділ самоуправних фондів і т. д. і т. д. Ті самі причини, які впливають на радикалізацію національну, діють також при радикалізації соціяльній: обидва крайні на-

прамки мають чейже те саме протипольське вістря, з тією ріжницею, що вояовничий націоналізм проголошує у боротьбі з польською стороною гасло „національної революції" та своєю ексклюзивністю звертається і проти великої частини рідного громадянства, а комунізм у тій самій боротьбі (якщо можна назвати комуністами сільських т. зв комунарів) пропагує орієнтацію на Совіти і має на увазі ослабити небезпечне для Росії всяке українство.

У цій ситуації роля і завдання українського національного колективу надзвичайно складні і важкі. Еволюція української політичної думки, що стоїть у тісному звязку з розвитком подій у широкому світі, довела до однозгідного признання потреби протиросійського і протикомуністичного фронту. Ця еволюція довела й до модифікації політичної тактики. Гасло протиросійського і протикомуністичного фронту влекшує у великій мірі внутрішню консолідацію сил. У практиці чули ми резонанс цього на загальних зборах ріжних великих установ, де колись радянофіли ріжних мастей провадили обструкцію з остаточною ціллю загирити саму установу; останнім разом бачили ми тільки (байдуже, чи завжди оправданий і правильно проявлений) острах, щоб дана установа не підпала під безпосередній чи посередній вплив чинників, які спріяли б зростові радянофільства. А проте само проповідування протиросійського і протикомуністичного фронту не вистачає. На жаль, здається нам, що у боротьбі з большевизацією низів переважають покищо фрази, а щодо діл, то вони проявляються у таких виступах, як дикий самосуд на Маківці чи хаос і паніка у Підлиссю. І саме тут вихідна точка для рефлексії зовсім іншого характеру.

Національна ідея, яку протиставляємо комуністичній, могутня і завжди ще для наших мас атракційна. А проте вона продуктивно-творча тільки у сполуці з конкретним ділом. Самі патріотичні поклики можуть фанатизувати, можуть творити потенціяльну силу, можуть витворювати відповідний настрій, — але треба поруч із ними все ставити такі актуальні проблеми, такі конкретні справи, які моглиб захоплювати самою тематикою, самим своїм практичним злободенним значінням. І тут, здається, большевицька робота, кермована чужинецькими „спецами" бє національний табор саме методами підходу до мас: фасцинуючи їх гаслами, що торкаються найактуальніших болячок.

Тимчасом у нас від більше пів року зазначився саме помітний упадок громадської активности. Правда, йдуть ріжні прилюдні маніфестації, ріжні установи й організації улаштовують усякі голосні імпрези, може більше їх навіть, ніж давніше. Але робота по українських установах. А проте в порівнянні з минулими роками масова громадська активність припинила. Заначується від якого року помітна інерція та байдужість до громадських справ. Воно дається болюче відчувати, коли порівняємо відносини по польській стороні: там від часу проголошення згаданої зміни політичної тактики не тільки громадська активність не зменшилась, а навпаки зросла у просто гарячковому темпі. Там іде не тільки акція за польськими молочарнями, але й масова дальша будова косцюлків і людових домів, там іде — саме під гаслом української небезпеки! — активізація громадських сил і мобілізація всіх поляків у боротьбі за стан посідання. Що в цьому напримку робиться у нас?!

За час „нормалізації" бачили ми цілу низку польських зїздів (нпр. зїзд студентської молоді у Кракові, зїзд союзу старшин резерви і ін.), в яких одні активізували справу польського шкільництва, виступаючи одночасно проти українських шкільних вимог, другі пропозіюючи потребу колонізації і гасло „ані пяди землі в українські руки". Яку акцію протиставлено з нашого боку?! Чим взагалі ми боремося проти зростаючих польських протиукраїнських настроїв, тих настроїв, які чейже деють найреальніші висліди у вигляді зросту польського стану посідання, у вигляді вічної кирини проти найоправедливіших українських вимог, у вигляді торпедування тих справ, які вїби мають уже бути позитивно полагоджені урядом. Шкільна справа, університетська, аграрна, організаційна, самоуправна... — все це залишається темами газетних статтей та не стає предметом організованої легальної акції зацікавлюваних мас. Маємо враження, що справоздавчі людські віча тут не вистачають: вони не мають з природи речі відповідної атракційної сили для не послів, тільки виборчої ординації і теперішнього сойму, що давно втратив популярність. Не бачимо теж доцільної акції в напрямку творчої активізації тієї молоді, яка у сотках і тисячах (головно в літніх місяцях) перебуває по селах і містечках. Скільки ділянок праці стоїть ще облогом, такої, що має громадське значення і заразом що одночасно далаб навіть джерело заробітку і до її змогу екзистенції?! Скільки у нас читалень мертвих, скільки кооператив ледви живе, як у нас масова кольпортажа національних видавництв, як виглядає наша боротьба з комунарами від тої точки, в якій треба проявити не мовчазну дику злість а велику витрату сил, повільний наклад праці, — іноколи й витрату гроша?!

Консолідація національних сил на платформі боротьби за спільні справи та громадська активізація мас, — ось єдино доцільні теперішні засоби боротьби з наростаючим у краю большевизмом.

Початок шкільного року в СССР.

Нема шкіл, нема книжок, нема приладів і учителі не вміють учити.

Р.О. „Правда", орган Ц. К. партії містить дуже песимістичну вступну статтю з нагоди нового шкільного року. З наведених даних ясно, що комісаріяти просвіти не вивязалися як слід зі своїх завдань. Шкільні приміщення **не приготовані, учителі не мають методичних і навчальних програм.** Школи не мають відповідної скількости учительських сил, а ті, що є, зовсім не відповідають побажаним кваліфікаціям. В Калінінській окрузі недостає 359 учителів, на західнім Сибірі 3564. На 270 тисяч народних учителів у СССР **160 тисяч не має середньої освіти, а 75 прц. середньошкільного учительства не має вищої освіти.**

„Правда" виступає проти т. зв. педольогії, дискредитуючи при цій нагоді знову **комісаріят просвіти, а посередньою дорогою і большевицький уряд,** який завів педольогію, а непризнаному до праці комісаріятові віддав виховання дітей.

БОЛЬШЕВИКИ ОГРАБИЛИ ЯПОНСЬКУ ОЛІМПІЙСЬКУ РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ.

БЕРЛІН, 4. 9. ПАТ. Вістка, що японській дружині, яка верталась через Совіти, відібрали багато памяток із Німеччини, викликала в Берліні величезне негодування. Посадникові Токіо відібрали в Совітах портрет Гітлера, особистий дарунок канцлера.

Л. ЛАГІН.

Характеристичні знаки.

Гострий, алярмовий свист міліціонерської свистільки прошив ліниво-сонний настрій просторого міського базару. Зпоза будок, де колхозники торгували редькою і затхлим квасцем, вискочив розхрістаний, молодий громадянин літ тринацяти, обіймаючи обіруч велику дротяну клітку.

Хлопчисько дер перед себе щосили, на зломану голову. Худі, покриті „ріпою" ноги мигали між будками, стрибали крізь розпарені в сонці калабані й бризкали теплим водністим болотом розташованим із крамом колхозникам просто в губу.

Це дало теж притоку до того, що за хлопчиною гнав не тільки засапаний опецькуватий міліціонер і добрий десяток покривджених „на пиці" колхозників.

Цілий базар збудився з дрімоти. Мало хто знав, що сталося, бо не всі бачили погоню. Свистільце міліціонера, що не вгавало, наганяло роздінивілим людям страху і всі бігли туди, куди й погоня. З домів повибігали люди, чидались одні за другими та всі кричали при тім діловито:

— Ловіть злодія!

Сонце пражило з усієї сили, немов намагаючись розтопити своїм промінням цілий заболочений базар. Топилось масло, бухтіла сметана й мішалась із брудним потом розпарених колхозників.

Спека ослаблювала запал та енергію погоні. Міліціонер уже двічі спотикнувся і малощо не зарив носом у вічно розкопаним пішоході. Чим більше приставав він, тим сильніше свистав.

Калабані були найважнішою видимою перешкодою погоні, бо всі мусіли їх вимикати. Хлопчисько гнав навпростець. Всетаки булаб його погоня захопила у сліпій вуличці, але в найкритичнішій хвилині міліціонер поховзнувся на недогризку кавуна й телепнув як довгий на землю. Всі кинулись представника влади підносити.

Ця хвилинка вистала, щоб хлопчисько кинув клітку і сам чкурнув крізь поломаний паркан.

Погоня спинилась. Купець із крамниці з оселедцями заявив авторитетно:

— Ця птиця-папуга. Вони виводяться в теплих краях, наприклад в Індіях.

— Ану, давайте клітку, — сказав міліціонер і подався у міліцію.

В міліціонерській світлиці був приємний холодок і при тім невимовно нудний настрій. Якийсь пяний громадянин, що ждав на списання протоколу, намагався для розваги телепнути фуражкою по вазонку з геранями. Міліціонер, що привів пяничку, придержував йому руки і цідив лиховісно крізь зуби:

— Ану, трунь тільки!... Це міліційні герані. Розбий — будеш утроє більше платити!

Дижурний, що дрімав за бюрком, замітно оживився, коли побачив міліціонера з кліткою.

— Ану, давай сюди. Цеж папуга.

Папуга лежала напів мертва на дні клітки зі страху й від грязюки, що заліпила їй голову, і заболотила її барвисті пера.

— Чия папуга? — зацікавився дижурний.

— Відбили на базарі в невідомого злодія. Один громадянин торгував птицю, а що хлопчисько виглядав йому підозрілим, запитав: „Чия це птиця?" А він навтікача. Ну й ми, очевидно, його не спіймали, але папугу відобрали.

В місті не було так багато власників папуг, щоб не можна було відшукати пошкодованого. Тому дижурний покликав до помочі міліціонера та зачав ладити список усіх відомих йому власників папуг.

Вже десять прізвищ було у списку, коли дижурний почіхався раптом у голову:

— А характеристичні знаки, — каже — які подамо?

В цій хвилині папуга, що вже очуняла, заверещала:

— Це нахабство!

— Дивись, — утішились присутні — говорить.

— Хто тут господар? Хто тут господар? Господар! — заверещала папуга й вертіла на всі сторони свою кривоносу голову зі сердитим поглядом.

В кімнаті всі повеселішали.

— От, здорово! З такою птицею не пропадеш. Правдивий патефон. Цікава птичка.

— Накормитиб її, заки зачнемо діло, — промовив задуманий дижурний, поглянувши на балакучу птицю.

ПОВСТАНЦІ НЕ ЗГОДЯТЬСЯ НА ПОДІЛ ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 4. 9. ПАТ. Еспанський амбасадор у Льондоні маркіз Меррі дель Валь дістав від ген. Франко, Моля і Кабанеляса повновласть заявити, що повстанці ніколи, нікому не обіцювали ніякої частини Еспанії. Рівночасно амбасадор заявив, що ніодин з повст. генералів не є фашистом, і що уряд у Бургос не має характеру фашистівського уряду.

Чергова трагедія.

Як можна згинути на селі.

Над цвітистими берегами ріки Стрия розтягнулося село Корчин Рустикальний, що належить до найсвідоміших сіл Сколівщини, бо розвивається в ньому широке культурно-освітнє життя.

В цьому гарному гірському селі, що стягає до себе сотки літників, розігралася, як відомо, жахлива трагедія. В Корчині принялося гасло „свій до свого" та бойкот жидів. Тільки одна жінка Полюня Заліщук ще досі не хоче покинути жидівського порога і не зважаючи на упімнення односельчан, дальше давала в руки жидам свій тяжко запрацьований гріш.

Аж у ночі 30. серпня ц. р. в годині 11-ій хтось вибив їй шиби. В тім часі вертався від своєї дівчини 25-літній юнак Дмитро Кирчів. Не прочував нещасний, що ось за хвилину увірветься нитка його життя. Заки дійшов до дому, поліцейська куля положила його трупом під чужим плотом. Сталося це у хвилині, коли минав хату Полюні Заліщук, якій хтось бив шиби. Сусіди оповідають, що чули бренькіт шиби, потім стукіт утікаючих людей та стріл.

На гук вистрілу господар Володимир Лесишин вибіг з хати на подвіря і побачив під своєю брамою якогось чоловіка, а над ним двох постерункових із Синевідська Вижного. Тоді один із них сказав до другого: „Юж го мами, венцей не бендзе подпаляць ані вибіяць шиби". Опісля свиставкою закликав нічну варту, яка в тім часі була дуже близько на дорозі. Перший з варти прибіг Ілько Малярчин і до нього сказав один постерунковий: „Познавай! Кто то ест?" Опісля додав такі слова: „Занесьце го до жекі, бо он удає". Вартівники взяли нещасного на руки, занесли до ріки та почали відтирати. Однак він не давав уже знаків життя, а один з них, розпнявши йому маринарку, побачив, як із живота виплазили кишки. Надбіг брат убитого і сказав: „Нащож ви вбили мені брата, а тоді один з постерункових, приложивши йому до грудей кріс, сказав: „Бій го по мордзе!" Коли постерункові побачили, що щораз більше людей збігається і може бути загрожене їхнє життя, мерщій відійшли.

Виходить з того всього, що Полюня Заліщук, якій грозили вибиттям вікон, дала знати на постерунок у Синевідську і поліція пильнувала її хати. В часі, як забренчали шиби, переходив бл. п. Дмитро Кирчів. Постерунковий Зборовський, як зізнають свідки, з бічної вулиці, з віддалі кількох метрів стрілив з кріса до переходячого зі заду. Куля поцілила його в лівий бік і пробивши нирку та хребетний стовп, спричинила смерть на місці.

Після цього випадку приїхав зі Стрия комісар поліції з кількома постерунковими і перевів льокальну візію та слідство. Ранком в 10. год. приїхали зі Стрия прокуратор і староста, а зі Сколього слідчий суддя з лікарем, який перевів секцію тіла.

Похорони вбитого відбулися на другий день. Вже зранку 1. вересня почали напливати до Корчина люди з околичних сіл, а саме з Урича, Підгородців, Крушельниці, Синевідська Вижн., Сколього, Труханова та Тишівниці, щоб віддати йому останню прислугу. Похоронний похід вийшов в асисті трьох священиків: о. сов. Левинського зі Синевідська, о. Дичковського, капеляна С. С. В. та місцевого пароха о. Гр. Воскреса. Співали два хори: з Корчина і Синевідська Вижн. та пригравала жалібні маршеві пісні орхестра зі Синевідська Вижн. Хоч було поверх 3 тисячі народу, на похоронах панував зразковий порядок. Постерункових було в селі коло 40 з двома машиновими крісами, але нікого з них не було видно підчас похоронів. Після панахиди та Сл. Божої за душу покійного жалібний похід рушив на цвинтар. Там о. парох Гр. Воскрес сказав прощальне слово. Після панахиди попрощав покійного дуже зворушливо від молоді Гр. Онуфрів, студент теольогії. Вкінці відспівано кілька жалібних пісень.

Бл. п. Дмитро Кирчів був направду ідейним та щирим українцем. Належав до всіх культурно-освітніх установ та щиро працював для загального добра.

Громадянин.

— Можливо, не пошкодить — лепетіла папуга. — Як хочете, не знаю. Представте проект. Автім... вибачте... Автім ні... Автім побачимо...

— Стривайте, товаришу дижурний, — підскочив на радощах міліціонер до дижурного, що забирався знову до списку. — Може обійдемось без цього!

І обернувшись до папуги, на превелике счудування присутних, промовив до птиці благальним голосом:

— Товаришу предсіднику, тут до вас у справі ремонту прийшли...

— Мені ніколи, мені ніколи, — відповіла в цю хвилину папуга.

— І також у справі культури міського парку... — почав далі говорити міліціонер.

— Непередбачено в буджеті, підождати до засідання, — викрикала папуга, але міліціонер уже її не слухав.

— Все в порядку, — сказав обернувшись задоволений до дижурного. — Я спершу сумнівався... Думав, може вона Федосева, що завідує водопроводами, але тепер ясно. Подзвоніть, товаришу дижурний, до мешкання предсідника міського совету, товариша Кишнарева.

За кілька хвилин дижурний положив слухальце на вильцятка і сказав тихо до міліціонера:

— Веліли негайно принести папугу, а то без неї цілий день хвилювались.

Переклав **Роман С—ка.**

—o—

Смуток москвофілів у Румунії.

(Від нашого кореспондента).

Букарешт, 1. вересня 1936.

Коли п. Літвінов монтував з п. Тітулеску совітсько-румунську приязнь, то йому вдалися за одним махом дві штуки: Запевнити „спокій на Дністрі" та використати ту нову приязнь з буржуазною державою для вигідного доступу до Середної Европи, де Комінтерн потерпів уже не одну програну. „Мир на Дністрі" вможливив Совітам відтягнути значну частину своїх прикордонних бригад углиб України. Деякі наївні москвофільські політичні круги в Букарешті вважали такий маневр доказом щирої совітської приязни. В дійсности справа виглядала зовсім інакше: Тут не йшло про прикордонну манифестацію приязни супроти Румунії, тільки про те, щоби додатковими військами здушити недавні заворушення на Україні. Часті напади на військові частини стали вже загрозливим явищем у західних округах України та на Кубанщині. І „Тасс" даремне „спростовує" загально вже відомі події, коли у своїм виданні із 29. VIII. згадує, що: „Нема ні голоду на Україні, ні кривавих сутичок населення в військом".

А проте місцеві румунські москвофіли мабуть ще далекі від дійсности, коли твердять, що договір із Совітами був „дипльоматичною перемогою Тітулеска", бо нібито лише завдяки цьому договорові добуто від Москви правне признання теперішних границь румунської держави. І румунські москвофіли гадали такими „успіхами" совітофільської політики поборювати мадярський та болгарський ревізіонізм назовні та комуністичну аґітацію внутрі!

Але, на щастя, інакше оцінили згаданий румунсько-російський договір провідні румунські опозиційні партії (почавши від „правих фронтів" Кузи—Вайди—Ґоґи—Кодряна—Мануілеска, аж до демократо-лібераля Жоржа Братіяна). І коли праві румунські партії обмежили свою протисовітську діяльність до виступів у пресі та на ріжних демонстраціях, то п. Ж. Братіяну виніс цю акцію на ширшу арену: у парляменті. Відомі енергійні інтерпеляції того політика у справі ратифікації згаданого договору та проектів доповнити той договір ганебними військовими клявзулями (перехід совітської армії через румунську територію в разі якоїсь небезпеки для нових совітських союзників Франції та Чехословаччини). І тут заслуга п. Братіяна, що він так уміло відкрив новий підступ червоної Москви, заалярмував опінію небезпекою перемаршу „союзницьких" військ та внеможливив дальші переговори у справі військової співпраці. Правда, совітська преса містила голосні похвали „румунської демократії, що бажає собі військової помочі великосоюзника", але це був тільки блеф і самообман Комінтерну. Фактично до нині нема в Букарешті навіть військового аташе „великого союзника", а на останні маневри, (що відбулись на Буковині) не запрошено навіть совітського обсерватора.

Свою протисовітську акцію довершив п. Ж. Братіяну виданням двох цікавих брошур у французькій мові п. н. „Румунія та Совітський Союз" та „Румунія і криза европейської політичної системи". Там пригадує автор (професор історії в університеті в Яссах) своїм одноплемінним москвофілам кілька клясичних примірів московського зрадництва. Росія виявила своє традиційне „союзницьке" віроломство супроти румунів не один раз: в р. 1877 підчас румунських визвольних змагань проти Туреччини та в р. 1916, підчас світової війни, коли збольшевизована „союзницька" армія грозила зайняти всю Румунію. Крім цих типічних „переяславських" примірів із румунської історії автор наводить нові докази з наших часів: Урядові совітські мапи (адміністраційні, залізничі і т. і.) зазначують цілу Бесарабію (котрої так святочно зрікся Літвінов) як „тимчасово втрачену провінцію СРСР". У „Молдавській Републиці" на Україні виходять партійні одноднівки, що зачислюють Бесарабію до совітської „Всемолдавської держави". А в Москві є „Центральний Совет Общества Бесарабцев", що далі видає свій журнал „Красная Бессарабія", де коло катованої та закутої в кайдани „селянки Бесарабії" видніє червоними буквами грізне гасло: „Проч руки румунських захватчіков от Бесарабії".

ПРОТИСОВІТСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 4. 9. ПАТ. На мурах Парижа розліпили проклямацію французької секції четвертого інтернаціоналу (троцькістів). Проклямацію, звернену проти совітського уряду та московських розстрілів, підписали чільні діячі крайніх лівих французьких організацій.

—o—

ЛЬОЙД ДЖОРЖ І ГІТЛЕР.

ПАРИЖ, 4. 9. ПАТ. Льойд Джорж їде з Мінхен до Берхтесґаден, де стрінеться з канцлером Гітлером.

„Основна характеристична риса Росії це її дволичність (пише п. Братіяну). У Женеві боронить вона „засад цивілізації та миру“, а в Москві приготовляє ревізію границь сусідніх держав. Але ця дволичність не є новиною. Її пізнали румуни ще підчас конгресу в Берліні (1878 р.), коли царський посол Горчаков заявив свому румунському товаришеві: „Правда, ми запевнили перед іншими учасниками конгресу цілість вашої території, але між нами самими такого порозуміння ще не було!“ І „союзницькі“ рос. війська спокійно зайняли полудневу Бесарабію (до речі: якраз ті повіти, що їх замешкують українці).

Такі пригадки історичних фактів спонукали румунських політиків віднестися таки більш стримано супроти нових військових пропозицій Москви. Румунська прилюдна опінія почала розуміти, що тут йде не так про перемарш якоїсь совітської військової частини, але про цілий плян військових операцій на північній Буковині та Бесарабії. Ціллю цих операцій булоб обсадити бодай полуднево-східне пограниччя Польщі (апетит міг би показатись далеко більший!) та підійти до границь загроженої Чехословаччини і зайняти Закарпатську Україну (в книжці Ж. Братіяну „Рутенію“) та Словаччину. Совітський генеральний штаб вибрав для цього буковинські просмики через Карпати (Довгополе—Присліп Мармарош Сигіт та Дорна-Бистриця). „Це бито шляхи (влучно замічує п. Ж. Б.) їх предків монголів, що ними гнались до Середньої Европи... Але ніхто нас не може переконати, щоби ми видали себе на поталу цих новітніх монголів... Ми відріжняємо поняття „союз“ — підчеркує автор — від такого соромного використовування нашого положення. Коли Югославія, наша малоантантська союзниця та союзниця Франції, не бажає собі досі взаємин із Совітами, коли Польща не зважаючи на риський договір не вибрала шляху дальшої співпраці з Москвою, — то чогож маємо якраз ми захоплюватись таємними плянами нашого непевного сусіда?“

Така річева оцінка совітських „миролюбних заходів“ протверезила вже неодного румунського „демократа“. Минулий рік виявив достаточно, що це значить совітське союзництво. Сперш Москва вщаслививла Румунію своїм численним „дипльоматичним“ персоналом, крикливою „пацифістичною“ пропагандою, повстанням „лєвої преси“ та організацією ріжних „фронтів“, — все для „мас“. Потім за московські гроші почали наростати цілі лави ріжних прислужників, що раптом найшли в собі фанатичну віру у ріжні високі ідеї.

Раптовий зріст цієї комуністичної пропаганди викликав реакцію правих румунських кол, що своїми виступами прискорили зміну ліберального уряду. Цікаво, що бувший міністр внутрішніх справ п. І. Інкулец (бесарабець із роду — знаючи знавець російської ментальности) поборював розкладові течії, внесені сюди Комінтерном, не так традиційним у Румунії станом облоги, як підтримкою правих організацій. Річ ясна, що така політика мусіла нервувати всі ліві румунські кола.

У новому румунському уряді, що повстав 30. серпня ц. р. та якого шефом є знову „авторитарний лібераль“ Татареску — вже нема літвінівської симпатії п. Тітулеска, творця договору з Совітами. Подібну долю потерпів і його сателіт, бувший підсекретар у міністерстві закордонних справ п. Савел Радулеску. Вимовним явищем є і те, що п. Інкулеца піднесено на ступінь віцепремієра і в той спосіб одобрено його внутрішню політику, — і так аж надто ліберальну супроти нахабної большевицької роботи.

Цею сензаційною зміною зажурилась ліва преса й засумували непоправні москвофіли. Для самого Літвінова була зміна прикрою несподіванкою, яку ледви чи направить п. Островський, совітський посол у Букарешті.

Шкода тільки змарнованих на пропаганду в Румунії грошей, видертих із природних багатств України! Нині хитається совітська „вхідна брама“ до Середньої Европи. Остання реконструкція румунського кабінету — це болючий удар для Совітів.

Д-р О. Ільків.

Обмосковлюють Холмщину.

На Холмщині від довшого часу йде до повного обмосковлення православної церкви.

Митрополит Денис, втративши свої впливи на Волині, намагається зосередити всі свої сили на Холмщині, куди й стягає славнозвісних „подвижників“ у роді Карвовських, Борецьких та інших подібних священиків. Місцевих священиків-українців „переводить“ на Волинь, або й дальше. Останньо перевів митрополит кількох священиків-холмщаків, які ще потрапили до цього часу вдержатись і разом з тим оборонити права українського народу.

Які настрої викликує ця своєрідна „синодальна“ політика серед українського населення, кажуть оці вістки, що їх подаємо.

„ХОЧЕМО, ЩОБ ДІТИ ВЧИЛИСЬ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ“.

Цікава подія сталася в Гостинним (дотепер одно з найсвідоміших сіл). Коли на місце „переведеного“ священика-українця влада прислала москаля, парохіяни замкнули церкву, а священикові заявили, що вони є українці і хочуть мати такого пароха, який їм учитиме діти по українськи.

„МУСИТЕ РАХУВАТИСЬ З НАРОДОМ!“

Тому, що духовна влада не взяла на увагу просьби гостинян, вислали вони делеґацію жінок на „соборчик“ (деканальне зібрання) до Грубешова. Було це у вівторок 1. ц. м. Перед усіма зібраними духовниками жінки заявили, що коли їм не повернуть священика-українця, вони підуть на унію, бо „москоїди“, які не слухають просьби і домагань народу, слухати не будуть.

КТВ.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ВОЕННИЙ КОРАБЕЛЬ В ЕСПАНІЇ.

РИМ, 4. 9. ПАТ. Воєнний корабель „Пола“ відплив до Барселони, де вже від початку громадянської війни є кружляк „Атендольо“.

о. О. ПРИСТАЙ. 86

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Ще щастя, що люди доброї волі заснували товариство „Обєднання“. Воно старалося роздувати пригасаючу іскру колишнього патріотичного запалу імміграції. Саме тоді, коли здавалося, що вже нема іншого виходу для нашої американської еміграції, як спуститися на ласку божого Провидіння, заложити руки, зідхнути до Бога й сказати: „Да будеть воля Твоя!“, приїхав до Америки славний український композитор і диригент Олександер Кошиць зі своїм знаменитим хором. Він став обїздити більші американські міста, де давав для американців концерти, що мали величезний успіх.

Імя України немов віджило в памяті американців. Не було англійського часопису в Америці, що підчас виступів хору О. Кошиця, не згадав би про українські концерти. Преса переліцитовувалася в похвалах для самого хору, зокрема для його диригента та для українських пісень.

В наших людей знову ввійшов бадьорий дух. Мовляв, чей ми ще живемо, бо от, бачите, що американські знавці музики пишуть про наші пісні і тимсамим про наш нарід та його культуру. Як ці культурні чужинці високо цінять наше мистецтво! Їх обєктивне признання наших досягнень нехай буде для нас заохотою дальшої праці до дальших успіхів.

Хор Кошиця зробив нам в Америці велике діло, познайомивши американський світ з нашим неоціненим культурним скарбом — з красою української пісні. Її чаром захоплювались американці, а враз з тим мимохіть зацікавлювались долею нашого народу.

По якомусь часі минулось це, як і все нове хутко старіється в столітті сензацій, а ще й в Америці, та відступило на задній плян, щоб зробити місце ще новішим речам. Американська преса затихла писати про нас, себто про наш незрівняний хор Кошиця. На українському небосхилі насувались знову хмари зневіри, але не на довго. Бо наче ясна веселка заграла бадьорими барвами в серцях української еміграції, як до Америки приїхав наш мистець національних танків — Василь Авраменко.

Цей худошавий, середнього росту, з білявим обличчям, проникливими очима й трохи семітським носом — чоловічок, відзначався подиву гідною енергією, меткістю, підприємчивістю і настирливістю. Він постановив заснувати в Америці школи народніх танців у кожній більшій українській кольонії. За помічників вибрав собі таких самих очайдушних козарлюг, як він, що не мали нічого до втрати, бо це були наші повоєнні збігці-ізгої без жадних маєтків.

Про ці школи почали насамперед розписуватися по часописах. А коли ґрунт для цієї справи був уже сяк-так підготовлений серед громадянства, пустилися, якто кажуть, в народ переконувати кожного юнака та дівчину про великі користи національного танку. Авраменко мав добрий, випарений язик і говорив, немов „з гарячки“. А як говорив, то відразу вмовляв у свого слухача, що він (цей слухач) вже так, якби був готовий професійний танцюрист.

У старих кров наполовину змішана з водою, а в молоді плине в жилах кров наполовину змішана з електрикою... Тимбільше було тієї життєвої електрики у крові нашої американської молоді, що до 16-го року життя не потребувала працювати, лише росла й розвивалася. „Джоник“ не потребував навіть тягнути корову на посторонку та пасти її, хоч йому вже давно був минув 10-ий рік. Такий хлопчина, мовляв, не горів на терновім вогні. Йому видрапатися на стовп або дерево чи на комин, значило стільки, що дідусеві задрімати на сонці. А вже до танців, то подай Боже! Саме танці пропагував Авраменко, чи там наш балетмайстер, якто його помилково звали. Пропагуючи нашим молодим еняесам ріжне „скакання“, нечувані тут „присюди“ і т. п., знайшов він для себе пригоже поле до попису.

Авраменко розповідав, якто колись козаки на Запоріжжі витинали гопака. А коли вже молодь досхочу наслухалась про козацькі танці, він сам, одягнений по-козацьки, в чобітках, шараварах і жупані, пускався у присюди. Вже по такім першім викладі та наглядній покажі, молодь, розохочена до національних танків, зачинала пробувати своїх сил. Один розпучливо викидав ноги наперед себе, уявляючи собі, будім то вже танцює козачка, другий присідав та одночасно, як довгий, перевертався на долівці. Це викликувало дикий, справді індіянський крик, свист і реґіт.

Така наука Авраменка саме припала до серця і до вдачі американської молоді обох полів. В наших народніх танцях почувалась вона, немов у своїй стихії. В цьому відзивався до неї дух її віку і її далека батьківщина з традицією великої запорізької свободи.

Тому й посипались записи до школи танців, але не за чергою, як у звичайній школі буває, а всі нараз хотіли записатися і зглочувалися, наче біля каси на залізничому двірці в нашій Галичині. Попросту сталося диво. Школа національних танків Авраменка мала надзвичайну фреквенцію, більшу від вечірньої української парохіяльної школи і більшу від Служб Божих, вечірень і т. п. До неї горнулись учні, почавши від 5-го року життя аж до 35-го...

(Далі буде.)

Свята в краю.

Величаве Сокільське Свято в Галичі.

Неділя 30. серпня ц.р. буде гарно записана в історії станиславівської округи. Відбулися в тому дні три величаві народні свята: 45-ліття читальні „Просвіти" в передовому селі Станиславівщини в **Ямниці**, величаве районове сокільське свято в **Радчі**, про які вже були дописи в „Ділі", та величне сокільське районове свято в **Галичі.**

При візді до Галича біля мосту на Дністрі недалеко княжої замкової гори витала всіх прохожих висока, сосниною прикрашена брама з написом: Гаразд! Це вхід на площу, що на ній відбулося сокільське свято, а вся площа була прикрашена соснами, вінками та національними прапорами, що гордо маяли на високих щоглах. У княжівську столицю попри стару церкву входили стрійні сокільські чети і збирались у Залукві, де відбувалася проба сокільських вправ. Численно злетілись соколи, були заступлені такі сокільські гнізда: Комарів, Блюдники, Тустань, Семиківці, Сапогів, Підгородь, Козина, Залуква, Дорогів, Перлівці, Межигірці, Крилів, Острів, Викторів, Делів, Дубівці, Кінчаки — разом 17 гнізд.

Впадають нам в очі великі оголошення про сокільське свято, розліплені біля церкви та жалібні клепсидри, якими Сокільська Організація запрошувала все громадянство на панахиду за душу бл. п. Ярослава **Барабаша,** члена „Сокола" в Конюхах стрийського повіту, жертви комуністичного хуліганства.

Панахида відбулася у старій парохіяльній церкві в Галичі після Служби Божої. Відправив її о. декан Янович із о. проф. Ласовським. Як лиш почав співати хор жалібні пісні, ввійшли до церкви почетні сокільські рої в народній ноші й уставилися сокільські делегації з відпоручником Сокола-Батька. О. декан Ласовський в коротких словах помянув память покійного, що погиб як воїн народу. Впадало в очі, що кільканацятьох місцевих „русских" вийшло з церкви, наглядно доказуючи, що москвофільство солідаризується із комунарськими хуліганами.

В год. 13.30 рушив із Залукви через місто могутній сокільський похід під звуки трубної орхестри з Бурштина. Напереді йшли відпоручники Сокола-Батька, за ними трійками 283 сокілок, відтак 114 учасниць, дальше 48 дівчаток і хлопчиків захоронки СС. Служебниць із Крилосу, потім 180 сокільських учасників; похід замикали чети соколів в числі 693. Велика кількість зорганізованих учасників походу, бадьора постава і головно прегарний народній одяг дівочих чет і доросту робили на всіх своє вражіння. Не диво, що на свято зібралося к. 4.000 глядачів з цілої околиці.

Вмашерували соколи на площу вправ та уставились до звіту, що його здавав відпоручник галицької округи представникові Сокола-Батька. Після сокільського привіту відкрив свято його головний ініціятор п. Іван Корчинський, що на самому вступі змалював заслуги батька Українського Сокільства побр. проф. Івана Боберського та підніс на його честь оклик „Слава", що його могутньо тричі повторили соколи. Привіти зложили: проф. Білостоцький як представник Сокола-Батька та від Філії „Просвіти" дир. Скрентович і п. Найдич. Після цього всі вислухали стоячи сокільського гимну, що його відіграла орхестра.

Під звуки бадьорого маршу відбувся почетний хід усіх сокільських відділів і зараз потім почалися вправи. В першу чергу виступили чети сокілок із вправами вільноруч. Зелена площа засіялась немов пестрими квітками від народньої ноші. Відтак пописувався доріст захоронки. Хлопчики в народній ноші та в солом'яних кришенях держали в руках деревляні коси й косили під звуки пісні „Вийшли в поле косарі" і далі кожної строфи пісні гострили коси деревляними брусками. Не трудні це вправи, а виконувані маленькими захоплювали всіх. Коли вже косарі накосили трави, виступили дівчатка з граблями й вилами, щоб загребти траву і співали місцеві обжинкові пісні, виконуючи опісля разом з хлопчиками обжинковий танок. Найкращою точкою були вправи соколів, через їх масовість (поверх 500 вправляючих) та розмах у поодиноких рухах.

Опісля була ще радісна хвилина, коли малесенький доріст виконав, правда, нескладну, але чуттєву руханкову ілюстрацію стрілецької пісні „Їхав стрілець на війноньку". Вийшли ряди малеьких стрільців, прощає дівчина свого милого, дає йому хустину. Відтак стрільці в поході, лунає стріл і один із стрільців паде; біля нього стоїть його кінь, а відтак плаче дівчина. Приходять товариші і вкривають лице погибшого червоною хустиною. Невмовкаючі оплески глядачів, видно у всіх зворушення. Гарна картина, заслугує на те, щоби провідниці дитячих садків попробували й собі таку вправу ввести зі своєю дітворою.

Вправляли ще учасниці вінком та учасники палицею. Так складно і гарно вивчені були вправи, що у нас залишилась певність, що з тих молоденьких соколів виростуть колись правдиві й найкращі члени сокільських гнізд, що поведуть сокільську працю на славу сокільської організації й добро Батьківщини.

Тим.

Як то було в Жупаню?

До короткої вістки про кривавий злочин большевицьких прислужників у селі Жупане, пов. Стрий, яку ми подали перед кількома днями за ПАТ-ом, дістаємо ще таке доповнення:

В неділю 30. серпня ц. р. сталася в Жупаню кривава подія. Комуніст Михайло Орявський зі села Вижлова (дочерна парохії Жупане) вбив жупанського господаря Василя Буричку. А сталося це так:

При кінці Служби Божої почала виходити з церкви частина хлопців, між ними два брати Орявські, відомі комуністи. Один з братів, щоб заманіфестувати свій комунізм, був убраний у червоній сорочці без блюзки. Ця провокація обурила людей. Жупанські хлопці, вийшовши з церкви, хотіли скинути з Орявського червону сорочку. Почалася бійка. Комунофіл убраний у червону сорочку, витягнув ніж і дав своему братові Михайлові Орявському, а Михайло в бійці пробив цим ножем у живіт господаря Василя Буричку, який на місці помер. До дальшої бійки не допустила гранична сторожа, яка надбігла в село.

Ось так большевицькі прислужники не тільки провокують наших людей навіть у церкві, але ще й, коли люди на провокацію хочуть реагувати, вбивають їх. Комуністичне шумовиння починає свій кривавий танець. І горе нам, коли допустимо до того, щоб ця кривава робота комуністів поширилася і зросла в силу!

—o—

Ідею самостійности України

хочуть совіти приписати Троцькому.

НЮ ЙОРК, 17. серпня. (Вл. кор.) Щоб відвернути увагу світа від того, що діється в Совітах, совітський уряд видумує всякі можливі й неможливі факти і пускає їх у світ у відповідній переробці. Так телефонує з Москви до „Таймсу" Герольд Денні, що з нагоди суду над Григорієм Зіновєвом і Леоном Каменевом приготовив уряд проти них обвинувачення, що вони за намовою Троцького приготовляли відірвання України в 1934. р., коли то большевики вживали штучно підготовленого голоду для винищення населення України.

Денні каже, що Троцький був у змові з провідними людьми в Українській Комуністичній Партії, а крім того порозумівався з німецькими націстами та українськими фашистами. Вони всі надіялися на польсько-німецьку інтервенцію при відірванні України від Совітів.

Другий кореспондент „Таймсу", Вольтер Дюранті, пояснює ближче причину поставлення перед суд і засудження колишніх провідників большевизму, Каменева й Зіновєва, тим, що, мовляв, вони підготовляли атентат на Сталіна. Не так вони самі як властиво їх прихильники. Коли уряд поставив обох бувших провідників та інших з ними перед суд — міркує Дюранті — то видко, що уряд має якісь докази. А уряд совітський, каже Дюранті, дуже миролюбний, не такий, як отой Троцький, що то всюди підготовляє ребелію, як ось тепер в Еспанії.

Нема сумніву що Каменев та Зіновєв підготовляли атентат на Кірова, йде лише про те, яку ролю вони грали.

—o—

Замовляють прапори на коронацію анґлійського короля у травні 1937.

НЮ ЙОРК, 17. серпня. (Вл. кор.) Хоч коронація короля відбудеться аж у травні 1937. р., підприємці вже тепер роблять підготову із виробом прапорів та інших парадних предметів. Досі замовлено 20.000 мілїонів анґлійських прапорів в Анґлії, Канаді, Південній Африці, Новій Зеляндії та Австралії. Та британські фірми не зможуть на час виконати всіх замовлень, тому вони шукають допомоги в роботі в американських фірмах. Америка, головно місто Ню Йорк, добре обзнайомлене з такими предметами і тому легко можуть виконати замовлення на час.

Крім приготувань для манїфестації загалу йдуть приготування для виступу короля, а може й королеви. Тому роботу мають ювеліри та фабриканти медальйонів, призначених для роздачі як памятка з нагоди коронації.

—o—

Ґарнізон американської армії

у війні з мурашками.

НЮ ЙОРК, 17. серпня. (Вл. кор.) Стало відомим, що ґарнізон армії на так званім Губернаторськім Острові, що боронить вступу до нюйорської пристані, пішов у війну з білими мурашками, термітами. Із стейту Ню Джерзі, що лежить на другому березі від пристані, дісталися якимсь чином мурашки на острів Ґоверноpс Айленд і розпочали опустошення. У Ню Йорку багато деревляних домів паде жертвою термітів. Вони підгризають підвалини і за якийсь час доми порохнавіють.

Те саме може статися з ріжними будівлями у форті на Ґоверноpс Айленд. Отже щоб винищити терміти, управа ґарнізону іменувала команданта і війна розпочалася зовсім по правилам, лише що не видано ультімату. Війна буде дуже складна, бо термітський рід не один, а їх багато. Кожний уживає своєї зброї у війні, а американська армія мусить добре думати, яким то родом зброї треба винищити кожний рід мурашки.

Ще про події в Настасові.

У вчорашній статті в „Ділі“ д-ра Ст. Барана п. н. „Як це було в Настасові?“ зайшли дві більші друкарські помилки, що змінюють зовсім зміст даних уступів. А саме подано там, що арештовано морального спричинника сумних подій у Натасові з неділі 30. серпня ц. р. Івана Бичека та що у похоронному поході несено вінці з жовто-блакитними і червоними лентами. В дійсности до вечора 2. ц. м. Івана Бичека не арештовано (пропущено з неуваги складача слово „не“), а тільки переслухано його у поліційному слідстві на місцевому постерунку державної поліції й опісля полишено на волі. У похоронному поході бл. п. Михайла Лапчака несено вінці числом 23 з жовто-блакитними і червоними (з неуваги складача у тексті статті надруковано: червоними) лентами. Усіх учасників похорону було коло 4.000. Всіх арештованих до вечора 2. ц. м. було девятьох, між ними є також Іван Куріца та Михайло Цимбалістий, з яких рук мав згинути пок. Михайло Лапчак. Слідство веде слідчий виділ з Тернополя і тернопільська прокуратура під особистим доглядом її шефа, окружного прокуратора Музики. Погром, що його зробили настасівські комунарі, викликав проти них велике обурення місцевого населення, тому в часі похорону бл. п. Михайла Лапчака вони поховалися або виїхали на ярмарок до Тернополя. Настасівська національна молодь рішила приступити до ліквідації місцевої комуни, щоб на будуче охоронити село від подібного погрому, який був у Настасові 30. мин. місяця.

—o—

АМБАСАДОР ЛІПСЬКИЙ УСТУПАЄ?

У париських політичних колах кажуть, що небаром уступить польський амбасадор у Берліні, Ліпський. Ліпський причинився до польсько-німецького зближення.

ВТІКАЧІВ З ІРУНУ ПЕРЕВЕЗУТЬ ДО БАРСЕЛЬОНИ.

ГЕНДАЙ, 4. 9. ПАТ. Авас інформує, що міліціонери і жовніри червоних просять французьку владу відставити їх через французьку територію до Катальонії. Окремі поїзди перевезуть їх до Барсельони.

КОМСОМОЛ НА СВІТОВІМ КОНҐРЕСІ МОЛОДІ.

ЖЕНЕВА, 4. 9. ПАТ. На „світовім конґресі молоді“ в Женеві, який є прищіпкою до міжнародного людового фронту, приїхала делеґація комсомолу в числі 10 осіб.

СОВІТСЬКО-ЯПОНСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

МОСКВА, 4. 9. ПАТ. ТАСС повідомляє з Хабаровська про нові випадки обстрілу совітської території та нарушення границь СССР японськими літаками та військовими відділами.

СОВІТИ ВІДКИНУЛИ ПРОТЕСТ ЯПОНІЇ.

МОСКВА, 4. 9. ПАТ. Агенція ТАСС повідомляє, що 3. ц. м. японський шарж де фер Сако відвідав управителя 2. східного відділу заграничних справ Козловського і запротестував проти обстрілювання японського корабля „Тургінг“ і нарушення кордону совітською прикордонною сторожею і літаками. Козловський відкинув японський протест, заявляючи, що вістки про нарушення кордону не мають ніяких підстав. Покликається при тім на історію попередніх конфліктів і запропонував створення мішаної комісії.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Румунія. Румунський король Карло вибирається 28. 9. ц. р. до Чехословаччини зі своїм сином Михайлом на чехословацьке національне свято.

Палестина. В Палестині вивязалися нові бої між англ. військом і арабами. Араби вбили трьох летунів, які були приневолені причалити. Англія має замір вислати цілий полк піхоти до Палестини.

Польща. Пропали польські бальони, що беруть участь у змаганнях за чашу Гордон-Бенета. Вітер заніс їх мабуть у тундри на схід від Архангельська.

Америка. Американська поліція арештувала якогось Кілінеля за плянований атентат на през. Рузвельта. Атентатчик має 67 літ. У його мешканні знайшли цілий магазин розривних матеріялів.

НОВИНКИ.

— **Катедра історії української літератури у львівському університеті.** Розпорядком міністра віроісповідань і освіти В. Свєнтославського з 25. червня 1936 р. утворено на гуманістичному виділі львівського університету катедру історії української літератури. Цей розпорядок оголошено у Вістнику Законів Річипосполитої Польської ч. 52, поз. 380 з 9. липня 1936 р. і він увійшов у життя з днем оголошення, себто з днем 9. липня ц. р. Найновіший Денник Урядовий міністерства віроісповідань і освіти ч. 8. з 28. серпня 1936 р. передруковує згаданий розпорядок і подає його до відома шкільних властей та установ. Згадана катедра буде обсаджена в найближчому часі.

— **Нова премієра в театрі „Заграва“.** В днях 19. і 20. ц. м. відбудеться в Коломиї прапремієра нової драми в двох частинах п. н. „Камо грядеши?“ Є це інсценізація відомої повісти „Quo vadis“, оснований на тлі переслідування християн за часів Нерона. „Камо грядеши?“ викликує самозрозуміле зацікавлення серед прихильників нашого театру, бо вперше на українській сцені появиться драма в двох частинах, які поодиноко і разом творять одну цілість. Перша частина „Вініцій і Лігія“ іде в Коломиї в суботу 19. ц. м., друга частина „Смерть Нерона“ в неділю 20. ц. м. Ролю Нерона креує Л. Боровик, Лігії п. Ліна Блавацька, Петронія реж. В. Блавацький. Режисерія В. Блавацького, інсценізація Л. Нигрицького, костюми й декорації Л. Боровика.

ПРОКУРАТОРА ПРАХТЛЯ-МОРАВЯНСЬКОГО ПЕРЕНЕСЛИ ДО ВАРШАВИ.

Відомого у Львові з багатьох політичних процесів прокуратора д-ра Прахтля-Моравянського перенесли до Варшави до апеляційного суду.

БЛЮМ ПРИЇДЕ ДО ПОЛЬЩІ?

У Варшаві заіснували поголоски, що премієр Блюм, мін. загр. справ Дельбо приїдуть до Варшави, мабуть в перших днях листопаду. Офіційні кола не заперечують цієї поголоски, але й не потверджують.

ПРОТИСОВІТСЬКІ НАСТРОЇ В РУМУНІЇ.

БІЛГОРОД, 4. 9. ПАТ. Югославянські політичні кола, настроєні проти совітів, радіють, що димісія Тітулеску — це ослаблення фільосовітських тенденцій у Румунії і в Малій Антанті.

ЧЕРЕЗВИЧАЙКА В МАЛЯЗІ.

ЛЬОНДОН, 4. 9. ПАТ. В Малязі шаліє жахливий терор комуністів і анархістів. За кожночасним наступом націон. літаків, комун. черезвичайка розстрілює приблизно 40 вязнів. Після останнього наступу вбили в цей спосіб більше як 100 осіб. Трупи вивозять вантажними автами за місто.

КОМУНІСТИЧНИЙ АРСЕНАЛ У СОФІЇ.

СОФІЯ, 4. 9. ПАТ. В однім домі на передмісті викрила політична поліція цілий комуністичний арсенал. Знайшли три скорострілі, 23 автоматичні кріси, ручні гранати, пістолі і кілька тисяч набоїв. Арештували кільканадцять півдозрілих осіб.

— **В часі теперішніх пошесних недуг** (червінка, шкарлятина й ін.) — необхідно звертати дбайливу увагу на поживу. В першу чергу слід вистерігатися споживання молока невідомого походження і споживати лише пастеризоване молоко „Маслосоюзу“. Воно продуковане при помочі наймодернішого машинового урядження, позбавлене всіх хоробо творчих бактерій і є зокрема для дітей і старших не тільки найвідатнішою, але й ґарантовано найздоровішою поживою. 1—2

— **Цьогорічний виставовий сезон** розпочинає львівський Союз мистців пластиків виставою праць Ганса Брайштедта з Ваймару. Брайштедт належить до малярів, зближених до давнього „Баухаузу“ в Десаві і був виріжнений в конкурсі на поліхромію в Есені. Показ його творчости повинен зустрітися з загальним заінтересуванням львівської публики. Вистава буде відкрита 6. ц. м. в домівці Союзу при вул. Дідушицьких ч. 1. Виставу можна оглядати щодень від 10—15. год.

— **Розбудова Львова.** Управа м. Львова виладила плян забудови ґрунтів при вулицях Вулецькій та Ісаковича. Інтересовані можуть переглянути ці пляни в бюрі реґуляції міста. Крім того виложено до публичного перегляду плян забудови ґрунтів при вул. Янівській, власности фондації гр. Скарбка та ґрунтів при вул. Снопківській, Красучинській, Ґданській і Цешинській.

— **Ренти для вдів по робітниках.** Заведення суспільних обезпечень виплатило в першому півроці ц. р. вдовам по робітниках 696 тисяч зол. З емеритального обезпечення робітників одержує вдова ренту після 60 року життя, або раніше, як утратила дві третини здібности до праці. Робітнича вдовина рента рівняється половині інвалідської ренти, до якої мав би право її чоловік.

— **Позір перед червінкою і черевним тифом.** Лікарські кола закликають до обережности з огляду на можливість зараження червінкою і черевним тифом. Не пити непереварені води ані молока, не їсти необраних сирих овочів, не спаривши їх наперед кипятком, не купувати харчевих продуктів з домів, де є хорі, не стикатися з хорими, упорядкувати й вичистити керниці та відходові місця, безпощадно нищити мухи і всякі галапаси. У справі охоронного щіплення звертатися до лікарів. Щіплення є безплатне.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **Де живемо?** Очевидці повідомляють про інцидент, який склався сьогодні на вул. Мохнацького. Якийсь хлопчище стацув напроти будинку української школи ім. Шевченка, удержуваної Рідною Школою, і стріливши каменем з катапульти, вибив шибу. Приглядалися цьому „геройству“ два панове і ніодному з них не прийшло на думку скартати його з місця або віддати в руки поліції. Навпаки оба висловили йому признання, підсміхаючись весело. Коментарі зайвші.

— **Староство розвязує читальні.** Бучацьке староство розвязало читальню „Просвіти“ у Вичілках і Велесневі, подаючи за причину, що в їх бібліотеках находилися заборонені книжки. Цікава річ, що тими небезпечними і забороненими книжками були м. ін.: третій том Руданського (видання „Просвіти“), Історія Козаччини В. Антоновича (видання Оренштайна), повість Петро Конашевич Сагайдачний А. Чайковського (видання „Рясту“ в Коломиї) та повість Василько Ростиславич В. Бирчака (видання „Українського Слова“), отже річи, дозволені цензурою і досі адміністраційною владою не квестіоновані. Проти рішення староства внесено відклик до міністерства внутрішніх справ.

— **До Берези.** До ізоляційного табору в Картуській Березі відставлено 2. ц. м. двох членів людової партії з бохенського повіту, Павла Парсча, голову партійного кружка в Седльці і Станислава Белецького із Церекві. Цьому закидують уладження нелеґального віча людової партії всупереч забороні адміністраційної влади та акцію, що загрожує публичний спокій. — До Берези вивезли з Коломиї б. студ. медицини Пінкаса Гофера, караного вже за комунізм.

— **Як польське селянство ставиться до поліції?** Ряшівська прокуратура внесла до суду акт обвинувачення у справі подій, які розігралися з кінцем червня ц. р. на терені громади Кшешовіце пов. Переворськ. На лаві обвинувачених засяде 18 осіб, що відповідатимуть за побиття поліції, намагання відбити арештованих, заклики до заворушень і т. п. Розправа розпічнеться 28. ц. м.

— **У 15 годинах з Америки до Европи.** Біля місцевости Марнордільо в південній Англії осіли 3. ц. м. два американські летуни, Річман і Меріль, що перелетіли Атлянтійський океан. Вони рішили були перелетіти з Ню Йорку до Льондону і звідтіль назад впродовж 33 годин. Першу половину дороги (3.300 км. в повітряній лінії) вони поконали в 15 годинах, летячи з пересічною швидкістю 210 англійських миль (1 англ. миля = 1.609 м.), причому летуни стратили годину часу, шукаючи відповідного місця до осідання. На основі свого пляну незабаром вони відлетіли назад до Америки.

— **Совітська „свобода“ віри.** В Совітах арештовано в останньому часі з доручення комісаріяту внутрішніх справ коло 40 чужинців, з того половину жінок, під закидом, що намовляли совітських громадян відвідувати церкви, призначені для чужинецьких кольоній. Арештованим заявили, що дальший їх побут на терені совітських республик небажаний, тому вони мусять покинути совітську державу до чотирьох тижнів. Так виглядає совітська свобода віри, про яку большевики запевнюють Европу.

— **Вияснення.** У звязку з оголошеним у ч. 194 „Діла“ списом пожертв на будову „Українського Народнього Дому“ в Красній просять нас зазначити, що проф. д-р Іван Зілинський з Кракова пожертвував 150 зол., а д-р Юліян Налисник, адвокат із Дуклі, 130 зол.

— **Стереофонічні відбірники.** Вістка, яку ми подали кілька днів тому про стереофонічні відбірники зацікавила любителів радія. Це є дуже поважний поступ у радіотехниці, який мусить зєднати радіофонії її найзавзятіших противників. Стереофонічний відбір став можливий, завдяки новим винаходам і в конструкції відбірників і в самому голоснику. Як довідуємося, стереофонічні відбірники вже можна оглянути у Варшаві на виставі МЕЛЬ, як експонати фірми добре знаної всім радіослухачам.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

КОСМЕТИКА ДЛЯ БОЖЕВІЛЬНИХ.

При міському шпиталі амер. стейту Іліноїс, у Шікаґо, засновили окремий павільон косметики для умово недужих. Лікарі ствердили, що косметичні заходи впливають дуже добре на нервово недужих. Д-р Роберт Сміт, що веде цей відділ, упевняє, що його пацієнтки вертаються часто до нормального ставу, коли бачать себе у дзеркалі відмолоджені та гарніші. Тепер іще відкритим лишається питання: нащо помагає косметика здоровим, молодим і гарним жінкам.

З дня.

Треба всюди говорити по українськи.

Чим сильніше розвиваються всякі роди спорту серед українців і чим більше „Україна“, „Русь“ чи інші дружини бють противників, тим більше подибуємо наших туристів у горах.

Але не всі наші люди бачать вплив українських туристів у горах; вони думають що це чужинці і вживають чужої мови на українській території. З цього виходять погані ситуації.

Ось на верху Піп Іван здибалися два українці (суддя з Галичини і професор з Рівного) й говорили до себе по польськи. Опісля зійшлися в одній українській віллі у Ворохті і вивалили оба на себе очі: „То ви українець?!“ — „То ви українець?!“...

Другий факт: Стою я в Ямному на двірці, чекаю на поїзд. Підходить один пан і: „Пшепрашам бардзо, чи... повєдзєць ктура ґодзіна“. Я відповів: „У мене за 15 хвилин пята“. А він: „То значить, за квадранс пятa. Дякую!“ Пан почервонів і пішов як змитий, бо я йому сказав дещо до слуху. Переходив опісля з одною панною і говорив по українськи.

Ще такий факт. У Космачі стрічає Кр. одного інжиніра з тасьмою, що мірить дорогу, і відразу до нього по польськи. Опісля підходжу я і по двох словах довідуюся, що це українець. Кр. вернувся, перепрошував, що не знав і т. д.

А чи це булоб, колиб ми всюди говорили по українськи?

М. М.

Дописи.

ДОЛИНА.

Академія в честь Маркіяна Шашкевича. З нагоди 100-ліття народнього відродження в Галичині і 125-ліття уродин о. Маркіяна Шашкевича відбулася в Долині святочна академія заходом місцевої читальні „Просвіти“ дня 28. 8. в 12. год. вполудне в салі „брацької хати“. На програму складався реферат про значіння Маркіяна Шашкевича та його ролю в народнім відродженні Галичини, що його виголосив з запалом місцевий парох о. М. Чорнега. Відтак місцевий мужеський хор під управою гімн. абсольв. М. Антоновича відспівав чотири пісні зовсім удатно, а вже справдішньою окрасою академії було баритонове сольо в супроводі орхестри М. Антоновича, який відспівав „Веснівку“ Шашкевича-Матюка. Між хоровими точками були дві декламації: „Підлисе“ М. Шашкевича деклямував маленький хлопчик-сирота зі захисту, а гімн. абсольвент Ю. Л. Чорнега справді по мистецьки віддеклямував „Бандуриста“ Шашкевича. На закінчення вся публика відспівала нац. гимн. Публики було досить, головно міщанства, не було лише деяких передових інтелігентів. Академія причинилася дуже до освідомлення міщанства та до поширення культу Маркіяна Шашкевича.

СКАЛАТ.

З культурно-освітньої праці. Читальня „Просвіти“ в Качанівці улаштувала дня 9. 8. ц. р. „Свято Матері“. П. Й. Будник у вступнім слові вказав на ідеал жінки — любов і самопосвяту для нації. П. Л. Лубянецька гарно віддеклямувала „Євшан зілля“. Окреме признання публики здобув собі гурток дівчат „Хліб. Вишколу Молоді“, що виконав цілу низку ритмічних вправ, між якими треба вирізнити „Боже Великий“. Також співи й деклямації залишили гарне враження. — „Рідна Школа“ у Бікні влаштувала виставу „Заклятий яр“ дня 30. 8. ц. р. Добрий помисл мав видїл кружка „Р. Ш.“, який по домах розпродував білети і завдяки цьому було на виставі коло 500 присутніх. Між виконавцями треба згадати добру гру малої дівчинки Антонишин. Філія „Просвіти“ в Скалаті повиннаб занятись вишколом відповідних режисерів, які умілиб провадити по селах аматорські гуртки. — Дня 30. 8. ц. р. уряджено 3 фестини: в Поплавах Скалатських, Остапю і Товстім. Велике число присутніх було вповні вдоволене з добре дібраної програми, де м. і. доріст „Р. Ш.“ зі Скалата, Товстого й Остапя зробив гарне враження своїми національними танками. В літній порі фестин є найдоцільнішою імпрезою, бо не лише приносить найбільше доходів, але й привчує загал громадянства до культурного товариського співжиття.

Кооперативна співпраця. Дня 20. 8. ц. р. відбулася у Скалаті кооперативна анкета в справі створення збіжевого магазину при П. С. К. у Скалаті. Присутні представники 26 кооператив з повіту висказались одноздушно за створенням магазину. Гроші на магазин малиб зложити поодинокі кооперативи, вплачуючи готівку або стягаючи від своїх членів збіжеві уділи чи хочби лише борги. Думаємо, що сама ця ухвала не збудує магазину, якщо П. С. К. не допильнує на місцях справи. Вкінці і в дискусії висловлено, що лише при енергічній помочі представників П. С. К. зможуть кооперативи виконати наложені на них завдання, як це виказано вже при збірці на „Д. У. К.“ та при стяганні боргів.

На сільсько-господарському фронті. „Хліборобський Вишкіл Молоді“ у Бікні відбув дня 30. 8. ц. р. прогулку до Козлови, де оглянув цукрові бураки місцевого „Х. В. М.“, зародові стайні кріликів-грубляків белрог в. б. в. раси, курей кармазинів та леґгорнів і взірцеву пасіку. Молодь зрозуміла, що завдяки кільком одиницям навіть у донедавна темних селах можна побачити нині чималий культурний поступ.

І. Ч.

—o—

Спорт.

КРАЄВІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

Сьогодні в год. 15. почнуться на площі С.-Б. перші конкуренції краєвих легкоатлетичних змагань. Будуть це великі змагання і велике свято спортовців. На початок відбудеться святочне отворення з дефілядою змагунів і піднесенням праворів. Після закінчення змагань в неділю вечором усі змагуни стрінуться зі собою при спільній вечері в домівці Т-ва „Основа“, пл. Юра 5. — Вступ для львівських змагунів 50 сот. Після вечері УСК ім. сотн. Ф. Черника та організатор змагань с. с. „Плай“ просять усіх на спортовий дансінг у салях „Української Бесіди“.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, Львів, вересень 1936, ч. 9. Зміст: Ф. Невестюк: Інвалід (вірш). — Д-р Петро Сайкевич: Події на Замарстинові дня 21. XI. 1918. — Ярослав Гриневич: Стрільці на сцені. — Памятник поляглим у Раві Руській. — В. Січинський: Данський посол про козацьку Україну і Московщину. — Вартоломій Евтимович: Історія статуту польової служби. — Інж. д-р Г. Гаврилів: Від большевиків до Петлюри. — Федір Дудко: Зпад Дніпра до Сени. — Бібліографія.

СОЦІЯЛЬ-ДЕМОКРАТ, орган закордонних організацій УСДРП. Подєбради, серпень 1936, ч. 18.

ПОЛІТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ. Львів, червень-липень 1936. Р. III. Ч. 6-7.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ, Йорктон, вересень 1936. Р. VIII., ч. 9.

ДЗВІНОЧОК, ч. 59 за вересень 1936.

Д-р Іван Копач і о. Антін Федоряк: СПОГАДИ ПРО ЛАВРІВ. Відбитка з „Записок ЧСВВ“, V., 175—183. — Львів 1936. Накладом авторів. Стор. 11, 8°.

НИВА. Рік 31, ч. 7-8 за липень-серпень 1936. Зміст: Дзвін на трівогу. — Андрей Митрополит: Пастирський лист. — Роман Лиско: Слава Пресв. Богородиці у наших богослуженнях. — о. С. Хабурський: До проблеми виховання нашої молоді. — о. д-р Г. Костельник: Більше богослужень нараз. — о. Петро Хомин: Унійний конгрес у Велеграді. — о. Андрій Лошний: Великий піст у рімськім церковнім уставі. — о. С. Д.: З душпастирської практики. — З місійного руху. — Всячина.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відвовідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Глусте:
5. IX. Дівча з Маслосоюзу.
7. IX. Лев в Абісинії.

Торське:
5. IX. год. 8. веч. Дівча з Маслосоюзу
6. IX. год. 3. попол. Сорочинський ярмарок.

З Глустого іде театр до Чорткова і Копичинець.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
5. IX. Гурка н/Стр.

Великий Театр:
Субота, 5. IX. год. 8. веч. Аб. 24. Прем'єра „Всякі права застережені“, виступ Мар. Машинського.
Неділя, 6. IX. год. 3.30 поп. Ціни найнижчі „Пані президентова“; год. 8. веч. опера „Галька“.

Театр Ріжнородностей:
Нечинний.

Цирк Станевських
(вул. Пелчинська)
щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Сто потіх“ ам. комедія з Еді Кантором.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен“.
ВАНДА: „Пекло“, „Вибухова бльондинка“.
ГРАЖИНА: „Сон літньої ночі“ Шекспіра в музикою Мендельзона.
КАСИНО: „Робін Гуд із Ельдорадо“
КОПЕРНИК: „Нинішні часи“ з Чарлі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи“ з Чарлі Чаплином.
МЕТРО: „Розсміяні очі“ з Шерлі Темпль і додатки.
МІРАЖ: „Буря над світом“, Пат і Паташон як „Бездомні“.
МУЗА: „Петер Ібетсон“.
НАКС: „Анна Кареніна“ з Гретою Гарбо.
ПАЛЯС: „Малий моряк“.
ПАН: „Віденський вальс“.
РАЙ: „Іх Ексцеленція бабуся“.
СВІТ: „Тайна малої Шерлі“.
СТИЛЕВЕ: „Його Величність пан шофер“.
ТОН: „На згарищах щастя“.
УТІХА: „Деревляні хрести“ на осн. Доржелеса і ревія „Мельодії Львова“.
ХИМЕРА: „Малий король“.

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)
Венеція.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 5. вересня 1936.

Відень (506,8) 14.00 Співає Льоренс Тибет, баритон, 15.15 Концерт мандолівістів, 19.25 „Пан бурмістр“ муз. ком. Белі Уи, 22.10 Пісні в супр. арфи. **Прага II** (249,5) 16.00 Сольо на флеті, 19.15 Муз. розривки, діточа музика, 20.20 „Пімста лилика“ оп. І. Штравса, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Концерт, 15.00 Авд. для дітей, 16.00 Легка музика, 20.45 „Лиян Рук“ ком. оп. Давіда, **Білгород** (437,3) 17.20 Сп. ресіталь, 17.15, 21.00 Нар. пісні 19.30 Концерт орх., хор, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.00 Музика, 16.00 Веселе пополудне для старших і молоді, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.10 Китиця веселих мельодій, **Мінхен** (405,4) 14.20 Форт. ресіталь, 22.30 Тан. музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 16.00 Концерт камер хору, 17.30 Сальон. музика, 20.50 Орх. концерт. **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. музика, 20.45 „Фаворита“ оп. Доніцетті, **Рим** (420,8) 13.10 Орх. концерт, 19.00 Гомр. музика, 22.00 Орх. танки.

Неділя, 6. вересня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.55 Від Штравса до Легара, розр. концерт, 15.45 Концерт квартету, 22.20 Спів, Еніз Сайго альт, **Кошиці** (259,1) 18.00 Спів. ресіталь Поповичевої, **Прага** (249,5) 9.10 Соната ф-моль Губоштайна на альтівку і форт., 11.00 Концерт, 12.25 „Розе-Марі“ оп. Фрімля, 19.05 Гумор програма, концерт військ. орх., **Париж** (1648) 14.45 Концерт, 17.30 Легка музика, 21.30 „Дівча з восьу“ оп. Девиля, **Білгород** (437,3) 15.15 Хор, 17.00, 19.20 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 17.05 Солісти [illegible] „Дер Вафеншмід“ оп. Льорцінга, **Мінхен** (405,4) 15.[illegible] Орх. музика, солісти, 22.20 Гомр. музика, **Будапешт** (549,5) 12.10 Концерт військ. орх., 16.10 Циг. музика, 17.[illegible] Форт. ресіталь, 19.00 [illegible], **Мілано** (368,6) [illegible] Камер. музика, **Рим** (420,8) 13.[illegible] [illegible] Орх. концерт, [illegible] музика [illegible] комедія [illegible].

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 5. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 7.30 Музика з гр. пл., 7.50 Програма на сьогодні, 7.55 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.50 Авд. для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд видань, 12.15 Полудневий денник, 12.23 Концерт орх., солісти, 13.10 Хвилина домашнього господарства, 14.30 Концерт оважань, 15.35 Господарські вістки, 15.45 Для мол. дітей: Історія журинятка з каучуку. 16.00 Концерт солістів, 16.45 Враження зі Стокгольму, 17.00 Легка муз. авд., 17.30 Дорога до Буркуту, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Пісні й пісоньки у вик. Евг. Ласовської в супр. форт., 18.25 Львівський актуальний фейлетон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Орхестра, 20.15 Плоди молодого села, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Форт. ресіталь Фр. Портного, 21.30 Ложка від черевиків, гуморeска, 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Легка музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.15 На добраніч, гр. пл.

Неділя, 6. вересня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.05 Для села: Хліборобська газетка, музика з гр пл., Огляд ринків рільних продуктів, музика з гр. пл., 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма на сьогодні, 9.00 Фрагменти з малозвідомих фр. опер, гр. пл., 11.45 Починаємо львівський оперовий сезон, 11.57 Сигнал часу, 12.05 Тисяча тактів музики; у перерві в год. 13.00 „Медяникове серце“ новеля, 14.30 Для села: Батьки а навчання дітей у школі, музика з гр. пл., Хліборобство сх. воєвідств, 15.00 Нар. обрядовий рік, 15.20 Рекламовий концерт, 15.30 Вадгова музика з гр. пл., 16.15 Концерт хору, 16.30 Репортаж із життя, 17.05 Концерт сальон. тріа Івасенкевич мецосопран, Зніч барит., 18.00 Театр Уяви: „Польські катакомби“ Жеромського, 18.30 Концерт орх., спів, 20.20 Огляд польської драм. літератури за ост. 10-ліття, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.00 Форт. ресіталь, 22.00 Трансм. із Варшави із ювилейного свята БТЦ, 22.15, 22.16 Спортові вістки, 22.25 Сальон. музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Радіокутик.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТРАНСМІСІЙ З ОЛІМПІЙСЬКИХ ЗМАГАНЬ.

Радіослухачі, які мали нагоду чути тільки деякі з численних олімпійських трансмісій, не можуть уявити собі їх чудової організації, завдяки якій цілий світ міг стежити за ходом змагань.

На багато місяців перед Олімпіядою, директор німецького радія доручив зробити потрібну підготову для радієвої обслуги на Олімпійських Змаганнях. Для цього утворили цілий штаб з 200 працівників.

За ввесь час змагань німецькі регіональні радіостації трансмітували програму з Берліна.

Праця була поділена на 4 відділи, а саме: 1) Технічний, 2) Адміністраційний, 3) Інформаційний, 4) Програмовий. Програмовий відділ ділився знов на 3 департаменти: а) актуалій, б) мішаних авдицій, в) закордонних трансмісій.

При трансмісіях призначених для самої Німеччини було зайнятих 48 справоздавців і 10 висильних з короткохвильної німецької стації в 25 мовах.

Закордонний департамент допомагав більш як 90 закордонним справоздавцям, делегованим до Берліна з 37 радіофоній з дуже далеких країв, як напр. з Австралії, Аргентини, Бразилії, Китаю, Японії, Сіяму та Уругваю.

Німецький провідник і перекладач були до постійного розпорядження кожної закордонної делегації ввесь час змагань. Також і самоходи були завжди в поготівлі для перевозу справоздавців з місця на місце цілу добу. Треба зазначити, що „Рундфунк“ подбав теж для делегацій за харч і мешкання.

Технічна контроля була зосереджена в спеціяльній ампліфікаторні, куди вела ціла мережа дротів з ріжних пунктів Берліна, а також з Грюнав і Кіля. З цієї головної ампліфікаторні програма переносилася до будинку „Рундфунк“ коли йшло про програму для Німеччини, або до почтового уряду для передачі його дротами або радіотелефоном до інших радіофоній.

В часі Змагань висилали за кордон понад 3.500 ріжних програм.

Справоздавці краєві і закордонні могли бути в телефонічному контакті з дирекціями радіофоній у своїх країнах, завдяки спеціяльним студіям поміщеним на головному олімпійському стадіоні.

Кожна країна мала свій власний сигнал, завдяки чому напр. техніки в Льондоні могли мати певність, що нав'язали сполуку з англійським справоздавцем, а не з канадійським.

Радієві організації поза Европою діставали програму або з короткохвильної стації в Цеезн або за посередництвом одної з пяти короткохвильних стацій урухомлених поштовим урядом на час Змагань.

У всіх місцях, звідки висилали радієві трансмісії можна було утревалити авдицію. В часі Змагань награно понад 357.000 кружків. На стадіонах було понад 300 мікрофонів сполучених з головною ампліфікаторнею або з 17-ма меншими.

„Рундфунк“ вислав спеціяльну експедицію для супроводу олімпійському вогню, який несли з Атен до Берліна. 6-тонове авто, мало не тільки короткохвильну висильну стацію і апаратуру для утревалення репортажів, але також великий запас води і харчів; воно супроводило олімпійський вогонь.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.86—89.42, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.52 — 356.83, Франки фр. 35.05.55 — 34.89,55, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.35 — 26.07, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 19.[illegible], 118.85, Корони норв. 134.73—133.7[illegible], Корони шв. 138.28—137.30, Ліри італ. 36.5[illegible]—[illegible], марки фін. 11.85—11.60, марки н[illegible] [illegible] — 133 Шил. австр. 99 — 98, марки [illegible] срібні 140—144.

Акції.

Банк Польський 97.50—97.25, Модже[illegible] 615, Стараховичі 33.[illegible],

Папери.

3 інвест. 1 ем. 85, серія 76, 75, 2. ем. 61.75, 5 прц. зал. 45.50, 4 дол. 43.75—46.50 7 прц. стаб. 49.50.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40—42, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК, 61.50—65.

Долярівка 45.50—47.50, 3 інвест. 1. ем. 60—63, 2. ем. 60—63

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 4. вересня п. р. кооперативам платить за: Льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.05 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.15 „
1 л. молока	0.12 „
1 к. яєць	2.50—2.55 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 4. IX. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0,80 кг. вгору	0.85 „
Курки без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.20 „
Качки молоді, товщені 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85 „

Ціни денні.
Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.